

תעשיית הקולנוע הישראלית היא אחד מן שטחי החיים היחידים במדינה בה שולטים עדיין החלוצים ועושים בה כבתוך שלהם. מה שמאפיין את הנושיות החוזרים ונשנים ליצור סרט ישראלי: אף אחד מהבמאים שהציגו כבר את יצירותיהם לא קיים והציג עדיין את סרטו השני. יוצא מהכלל יחיד: פיטר פריי, המשלים עתה את סרטו השני, אשת הגיבור, שיוקרן בתל-אביב, בהצגת בכורה עולמית, בתחילת עונת הקולנוע ב" סתיו הקרוב.

פיטר פריי, שהסעיר לפני שבועות אחדים את המושבה הבודהיסטית של רחוב דיזינגוף בהשמיצו בני-יצוה"ל מילים הריפות על הסרטים הישראליים, אינו מייחס חשיבות רבה ליחסים טובים עם חבריו למקצוע. הוא מתעלם מהמחאות המלוות בהשמצות על טיב סרטו החדש, מצביע על סרטו הראשון אי לייק מייק, ששבר את כל שיאי הקופה של כל סרט ישראלי אחר שיוצר והוצג לפניו.

כמו באי לייק מייק (שהוצג לפני שבו עיים בפסטיבאל הסרטים הבינלאומי במוסקבה בשם החדש שהוענק לו על-ידי משרד החוץ: אמהות והורו מתיריים) כן גם ב" אשת הגיבור מככתב אשתו של פריי, בתיה לנגט, בתפקיד הראשי. אך בשעה שבאיי לייק מייק, שיתקה בתיה בתפקיד חסר אופי והסר חשיבות של אם ישראלית הרוצה להשיא את בתה לתאיר אמריקאי עשיר, מצב היא באשת הגיבור תפקיד קשה ומ" סובך של אשה בשנות השלושים המאוחרות, שבעלה נהרג בהיותה בגיל עשרים והגבר הראשון הנקלע למיטתה, אחרי יותר מחמש עשרה שנה, הוא פרחא אמריקאי צעיר (שמזאל אומני) המהותה ניגוד גמור לטיפוס החלוצי ולשכבה החברתית אליה שייכת אשת הגיבור. פיתח זה מגיע לקיבוצה כדי ללמוד את שפת הארץ באולפן ה" מקומי.

טוויסט בקיבוץ. עם שני סרטים באמ"תחתו — האחד המוצג בהצגה חוזרת ב" רחבי הארץ והשני היוצא לסיבוב ראשון במדינה ובחולל — מכנה פטר פריי את סרטו השלישי, שצילומי יתחילו בשבוע שאחרי הצגת הבכורה של אשת הגיבור. במעשה זה מנסה פיטר פריי להוכיח כי אפשר להפוך גם את מקצוע הקולנוע הישראלי מחלוציות חובבנית לתעשייה מקצועית. פריי השקיע באשת הגיבור את רחמי מ" אייליק מייק, אסף בקלות ממשקיעים נוס" פים את הכסף החסר לתקציב 350 אלף הל"י שהושקעו בסרט.

אשת הגיבור מצולם על רקע קיבוצי עמק הירדן עם 800 חברי הקיבוצים המשחקים בסרט את תפקידיהם, על פי סידור העבודה היומיומי שלהם: במסע הבנות, בחדר האר כל, במוכירות, בבית הילדים, בפלחה וב" שמירת לילה. היתה זו הפעם הראשונה ש" קיבוצים ישראליים הרשו לזרים לעשות ב" ביתם כבתוך שלהם. פיטר פריי הקנדי, שאין לו שום שייכות היסטורית או אחרת לתנועה הקיבוצית, הצליח בשנות שהותו בישראל להדור לבית הקיבוצי יותר מכל אמן ישראלי אחר. הוא הפך כבר לפני שנים אחדות לאורים ותומים של התוגים הראמטיים ב" קיבוצים, של כותבי המחזות הקיבוציים ו" של הבמאים הקיבוציים. זו היתה גם הסיבה בגללה הסכימו הקיבוצים וחבריהם לאפשר לפריי ואנשיו לבלות חודשים שלמים ב" קיבוצים, להפריע את מהלך החיים התקין של החברה הקיבוצית השמרנית, לערוך (לצורך הצלומים בלבד) מסיבות טוויסט רעשניות וסצינות אהבים תאוותניות, אירו" עים, שבורותם ובניגודם להתי הקיבוצי, אין דומה להם.

היפיק פריי את סרטו הרביעי אחרי סרטו השלישי ויהפך בכך לבמאי הקולנוע הראשון של ישראל?

על שאלה זו אין לפריי תשובה ישירה: הכל תלוי בגורלה של אשת הגיבור, שאינה קומדיה כאי לייק מייק. פריי עצמו רוצה, כמוכובן, בסרט רביעי וחמישי, אך את ההחלטה הסופית הוא משאיר לתוצאות ההצבעה הדמוקרטית של קהל הצופים הישראלי, כקלפי השמש הקופה.

* יודם גרוס ביים אמנם לפני רק בלירה שלו את בעל החלומות, שהיה סרט-בובות וגא סרט רגיל.

תיאטרון השזכוד לסכנולוגיה

הפישפש (התיאטרון העירוני חיפה, אולם הקאמרי תל-אביב; מאת ולדימיר מאיאקובסקי בביומוי יוסף מילוא) הוא סמל העוני, הדלות והמצוקה של מעמד העמלים. מהפכה פרולטארית, הלוחמת במנצלים, מתחילה בחיסול מצול עזיר זה המקיז את דם הפועלים. אלא שאותה מהפכה פרולטארית, כשהיא הולכת רחוק מדי, סופה שתעורר געגועים אל אותו פישפש שבעקיצותיו מ" כיר לפחות לאדם את קיום עצמו.

כדי להמחיש אמת זו חיבר המשורר ה" סובייטי — שהתאבד עוד בטרם בשל, וזכה לתהילה במולדתו רק אחרי מסע הדיסטא" ליניזציה — קומדיה לירית, משופעת בסמ" לים וגדושת חינויות דינאמית. היא מחולקת לשתי מערכות המתרחשות בהבדלי זמן של חמישים שנה.

המערכה הראשונה מתארת את תהליך התנוונותו של אחד, מהפכני-בריון בשם כינורקין (אילי גורליצקי), הקופץ מיד אחרי המהפכה למגפיהם של אלה שלחם בהם, זונח את אהובתו מימי המהפכה למען מאני-קוריסטית עשירה, מסגל לעצמו את יגינני הזעיר-בורגנות והענוגותיה. מערכה זו מגי" עה לשיאה במסיבת-חתונה פרועה, בה הופ" כות סיסמאות המהפכה למליצות שרופות וציניות והמהפכנים עצמם לעת סובאים והוללים, העולים כולם באש שהבעירו ל" עצמם.

המחזה אכר בטכנולוגיה. חלקו ה" שני של המחזה מתרחש בעולם הלכות מ" סיפורי המדע-הדמיוני, בו הגיע האדם ל" ניצול מלא של הטכנולוגיה — אך יחד עם זאת השתעבד לה תוך איבוד צלם האנוש שבו. זהו עולם שבו מושגים כמו אהבה, מין, רגש ושירה הם מונחים לקסיקונים מיושנים ובלתי מובנים. אל תוך עולם זה מופשר כינורקין אחרי שהוקפא במשך חמי" שנים שנה על-ידי מי הכבאים שכיבו את דליקת החתונה. ולפתע מתברר שכל אותן תכונות התברגנות וניזון, שהיו מגרעותיו

בעולם המהפכה, הפכו למעלות בעולם ה" ראציונאלי-מדעי. הוא נכלא כמוצג זואולוגי מעניין בגן-החיות יחד עם הגיטרה שלו והפישפש שעל עורו, מסיים את המחזה בנעקה אדירה נגד הפשרתו לתוך עולם נורא זה.

בידוי של יוסף מילוא אירע למחזה בדיוק מה שאירע לעולם המהפכה במחזהו של מאיאקובסקי. הוא היה כה להוט להפיגן את טכנולוגית הבמה המרשימה שלו, עד שלא שם לב כיצד אבד המחזה כולו בטכנולוגיה זו.

מבחינה חזותית זהו מפגן תיאטרוני עשיר ומרהיב, העולה על כל מה שנראה קודם בתיאטרוני הארץ. להטוטי במה, תפאורה עשירה, תהלכות ססגוניות וניצול מופרז של סרטי קולנוע, מסחררים בכמותם וברכי-גזויותם. אולם הם משאירים את המחזה קר, שטחי ורחוק. סצינת הלילת החתונה היא מלאכת מחשבת נפלאה ומהנה, אך לעומתה סובלת המערכה השניה מאריכות, חזרה עצמית וחוסר-מתח דרמתי בצורה מעייפת ומייגעת.

אילי גורליצקי, למרות שאינו מתאים מבחינת נתוניו הגופניים לתפקיד הכריון כינורקין, מעניק למופע הטכנולוגי את קרני החום והאנושיות המעטים שיש בו. אברהם מור, בתפקיד טגון הנובוריש של המה" פכה, עושה בתפקיד זה צעד ניכר קדימה בדרכו האמנותית. כאן לראשונה מוכיח שח" קן מוכשר זה שהוא בדרך לרכישת אישיות בימתית מעניינת ואהודה. בין שפע שחקני המשנה האחרים בולטים יעקב בודו בתפקיד הרופא של עולם-המתח וראובן בר-יזם בתפקיד הקומיסאר.

בידור

אני שחורה והוא לבן

דרום-אפריקה הפכה, יחסית, ליצואנית ה" אמנים הגדולה בעולם. הם יוצאים ממנה בהמוניהם. יוצאים לבלי שוב. הם נמלטים. זמרת הפולקלור מרים מאקבה — פאר מדי" ניות ההפרדה — ברהה לארצות-הברית. בת

זמרת תומאס שכל של ספר

שבתה — שבת הקווה — סטלה תומאס, נסה לאנגליה.

סטלה מופיעה עתה בישראל, במועדון ה" שפננות היפואי, בקטעי ג'אז, בלאדות, פולקלור דרום-אפריקאי, וסוחפת בלהט ה" אופייני לה את קהל הצופים והמאזינים ה" נלהב.

גרמני, מולטית ויהודיה. היא היי תה כתבנית קטנה של להקת הכושם קינג'קונג ביוהנסבורג עד לפני ארבע שנים. פקידה יפה בת עשרים, בגון השוקולד, ש" נשאה קדימה בגאוה את אפה הקסן המחור" טב והאירופאי — ירושתו הנריבה של כבא"ש-טבא שהיה סקוטי וסבתא"ש-טבא ש" פורטוגזית. אמה היתה תופרת מרודה ש" פירנסה ילדים רבים, אבל לא חיתרה מעולם על הליכה לכנסיה בימי ראשון. היא שלחה את המולטית הקטנה שלה לשיר במקלהת הכנסיה.

לסטלה היה קול עמוק, שהשתרע בלי בעיות על שתיים וחצי אוקטבות. היא לא ידעה שהיא כישרון מכובד, עד שהזמנה לשיר בלהקת חובבים וזכתה לראשונה ב" חייה לתשואות. היא זנחה או כבזו את מכונת-הכתיבה שלה והחלה להסתובב ב" שתי האפריקות — המזרחית והדרומית — עם להקת החובבים, שנעשתה בינתיים מיק" צועית מאוד.

באחד ממועדוני-הלילה שם שרה פגשה ספר גרמני בלונני בשם שומאן. הם רצו קצת לשבת ולשוחח בבית-קפה. אבל זה היה אסור לטי החוק. כי היא שחורה והוא לבן. הספר הלך לכל הופעותיה. הוא היה עובר לבאר, דרך הכניסה הראשית. כי הוא היה לבן. סטלה היתה עוברת דרך הכניסה הצדוית, מרובת הרפש. כי היא היתה שחורה.

הם רצו להתחתן ממבט ראשון, אבל הוא לא יכול היה לבקש את ידה והיא לא יכלה לומר "כן" משום שהחוק אסר עליהם להיפגש ביחידות. אבל לשומאן היה שכל של ספר. הגרמני והמולטית ניפגשו אצל יודיה יהודיה, שומאן היה מסרק ומסרק את סטלה, וזיהודיה מסתכלת. שני לבנים וכושית בחדר אחד אינה בגדר עבירה על החוק בדרום-אפריקה.

יום אחד, לאחר ששומאן סיים ליישר את שצרה של סטלה, החליטו השניים להינשא באפריקה הפורטוגזית. כשחזרו מירח ה" דבש שלהם ליוהנסבורג, המתניה להם ה" משטרה בחדרו של שומאן. חברו נאסר. ה" ספר נמלט. הוא חצה את הגבול יחד עם סטלה.

באנגליה לא היו בעיות גוע. אבל גם לא היתה עבודה. אף אחד לא שמע על סטלה. הדרך היחידה בה יכלה סטלה להעלות את שמה לכותרות היתה השתתפות בתחרות חובבים. היא זכתה בתחרות זו בפרס רא" שון לפני שנה וקיבלה מיד את הגיב ה" ראשון שלה.

סטלה קנתה מהר את עולמה. היא לא שכחה לקנות יחד עימו גם פאה נוכרית חלקה — המשמשת גם כסימלה המיסחרי, נארזת יפה במחודה, ואינה דורשת כרטיס נסיעה. היא חסכונית יותר מבעל-ספר.

נשף בחירת מלכת המים 1963

מהרו — פן תאחרו

לנשף משגע בברית תל-אביב, בחסות מערכת העולם הזה, בו יבחר תקלה את מלכת המים, מבין עשרות היפהפיות. המנחה — אורי זוהר.

הנשף יתקיים ב-30 באוגוסט

הזמנת מקומות בכל משרדי הכרטיסים בת"א, ובקופת הבריכה.